Strategie en aanpak Noord IV

Strategische aanpak voor de opgaven bedrijventerrein, water en wind in het gebied Noord IV

19 december 2025

Gemeente Meppel

Inhoudsopgave

1. Inleiding 4

1.1 Structuurvisie 'Omgevingsprogramma Noord IV' 4
1.2 Omgevingsvisie Meppel 5
1.3 Conclusie 5

2. Opgaven in Noord IV 6

2.1 Integraliteit opgaven 6
2.2 Bedrijventerrein 7
2.3 Water 8
2.4 Wind 9
2.4.1 Wind in Noord IV 9
2.4.2 Samenwerking met buurgemeenten en provincie 10
2.5 Energie-infrastructuur 11
2.5.1 Netcongestie 11
2.5.2 Effecten energie-infrastructuur op opgaven 12
2.6 Bevoegd gezag per opgave 13
2.7 Samenvatting opgaven 13

3. Ontwikkelstrategie 14

3.1 Projectdoelen 14
3.2 Bedrijventerrein 14
3.2.1 Strategie bedrijventerrein 16
3.3 Water 16
3.3.1 Strategie water 17
3.4 Wind 18
3.4.1 Individuele spoor windenergie Noord IV 18
3.4.2 Samenwerking met buurgemeenten en provincie Drenthe 19
3.4.3 Strategie wind 19
3.5 Voorkeursrecht 20
3.5.1. Bedrijventerrein 20
3.5.2 Wind 20
4.1 Communicatie 22
4.2 Participatie 23
4.2.1 Doel en uitgangspunten participatie 23
4.2.2 Participatie tot nu toe 23
4.2.3 Vervolg 24
4.2.4 Planning participatiebijeenkomsten voor alle opgaven 26

5. Risico's, planning en organisatie 28

5.1 Projectrisico's 28
5.2 Werkstappen en planning 29

5.3 Projectstructuur *30*
5.3.1 Strategie projectstructuur 31
5.4 Financiën *31*

1. Inleiding

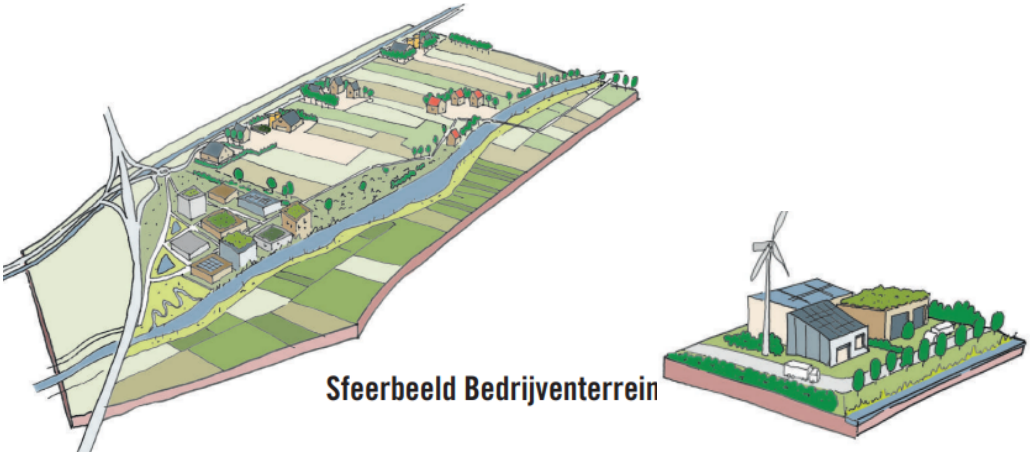
Noord IV is een ontwikkelgebied in Meppel. Dit gebied is kansrijk om verschillende opgaven een plaats te geven. In de toekomst ziet de gemeente in dit gebied een hoogwaardig en toekomstbestendig bedrijventerrein met duurzame energie en ruimte voor de wateropgave. De ligging van het gebied is gunstig: direct grenzend aan de rand van Meppel, nabij de aansluiting op de snelweg A32 en naast het gebied Noord III waar een bedrijventerrein en een nieuw hoog- en middenspanningsstation komen. Hiermee zullen Noord III en Noord IV gezamenlijk een belangrijke schakel worden in de ruimte voor toekomstbestendige bedrijvigheid voor Meppel en een (duurzaam) energieknooppunt voor zowel Meppel als voor de regio in Drenthe en Overijssel.

1.1 Structuurvisie ‘Omgevingsprogramma Noord IV’

Voor het gebied Noord IV heeft de raad op 28 september 2023 de structuurvisie ‘Omgevingsprogramma Noord IV’ vastgesteld. De visie ziet op het (deels) bijdragen aan de volgende opgaven:

- voldoen aan de vraag naar nieuwe bedrijvigheid vanuit de markt (nieuwe vestigingslocaties en schuifruimte op bestaande) en het toevoegen van werkgelegenheid;
- de uitvoering van de Regionale energiestrategie (RES) 1.0 Drenthe door het vastleggen van de doelstellingen die daarin zijn opgenomen. Voor Noord IV betekent dit het onderzoeken naar de mogelijkheden voor windenergie in het gebied.

In het Omgevingsprogramma werd ingezet op de realisatie van bedrijventerrein en windturbines in Noord IV (werklocatie). De precieze locatie is niet bepaald, in het programma zijn zoekgebieden opgenomen. Qua oppervlakte werd rekening gehouden met een bedrijventerrein van ongeveer 35 hectare groot en een aantal grote windturbines aan de rand ervan.

Figuur 1.1 Werklocatie in het Omgevingsprogramma Noord IV

1.2 Omgevingsvisie Meppel

De ambities van de gemeente Meppel en de uitgangspunten voor het bedrijventerrein en windenergie uit het omgevingsprogramma zijn opgenomen in de Omgevingsvisie gemeente Meppel die op 24 april 2025 door de raad is vastgesteld. In de omgevingsvisie is een zoekgebied van circa 80 hectare bruto opgenomen voor het bedrijventerrein en is vastgesteld dat voor de windopgave uit de RES 1.0 richting 2030 de focus wordt gelegd op het ontwikkelgebied Noord IV.

In de omgevingsvisie is ook vastgesteld dat voor de opwek van zonne-energie, naast het plaatsen van zonnepanelen op daken, ook locaties langs rijks- en snelwegen en op parkeerterreinen worden onderzocht. De gemeente neemt deel aan het programma Opwek van Energie op Rijksvastgoed (OER), project A28/A32, waarin rijksgronden langs de A32 worden onderzocht. Tussen Noord III en Noord IV ligt een perceel van circa 4 hectare dat deel uitmaakt van dit project. Dit biedt kansen om ook het bedrijventerrein Noord IV in de toekomst van lokale zonne-energie te voorzien. Het OER-project voor zonne-energie langs de A32 is een separaat project en wordt daarom niet verder meegenomen in de uitvoering van deze strategie.

Eén van de andere opgaven in het gebied is de verbreding van de zone Oude Vaart als boezem. Het Waterschap Drents Overijsselse Delta heeft op grond van de Kaderrichtlijn Water een grote opgave binnen het stroomgebied van de Oude Vaart in Drenthe (van Beilen tot Meppel). Deels is dit gelegen in Noord IV. Deze opgave wordt uitgevoerd door het Waterschap Drents Overijsselse Delta.

1.3 Conclusie

De combinatie van opgaven in het gebied Noord IV biedt zowel kansen als uitdagingen. Iedere opgave heeft afzonderlijk al invloed op de omgeving, laat staan in samenhang met de andere. In deze strategie worden de kansen, uitdagingen en effecten van de opgaven op elkaar afgestemd, met als doel elkaar waar mogelijk te versterken, elkaar in elk geval niet te belemmeren en richting de omgeving een consistent geheel te vormen.

2. Opgaven in Noord IV

2.1 Integraliteit opgaven

De combinatie van wind- en zonne-energie maken de kansen voor een toekomstbestendig bedrijventerrein aanzienlijk, zowel op duurzaamheids- als economisch vlak. Door lokaal wind- en zonne-energie op te wekken en deze direct op het bedrijventerrein te gebruiken, kunnen toekomstige bedrijven op het terrein hun afhankelijkheid van het elektriciteitsnet verkleinen. Dit vermindert de belasting van het regionale net en helpt om de effecten van netcongestie te beperken. De locatie van het nabij gelegen nieuwe hoogspanningsstation is ook gunstig. Een zonne- of windpark naast een hoogspanningsstation biedt meerdere technische, economische en ruimtelijke voordelen, onder andere: minder netverlies (waardoor hogere efficiëntie), lagere aansluitkosten en minder infrastructuurinvesteringen, snellere realisatie, efficiënt ruimtegebruik en beperkte visuele impact. In combinatie met energieopslag of een lokaal energiesysteem (smart grid) kan vraag en aanbod beter worden afgestemd.[1]

De aan te leggen energie-infrastructuur biedt ook beperkingen voor de opgaven in het gebied. Netbeheerders hanteren richtlijnen en uitgangspunten met betrekking tot afstanden tot hoogspanningslijnen en kabeltracés. Hiermee dient rekening gehouden te worden bij de ontwikkeling van de opgaven.

De benodigde watercompensatie voor het bedrijventerrein kan mogelijk worden afgestemd op de wateropgave van het waterschap. Hierbij kan worden onderzocht hoe de KRW-opgave van het waterschap en de compensatieopgave voor het bedrijventerrein elkaar kunnen versterken en tegelijkertijd een positieve bijdrage aan het landschap kunnen leveren. Voor wind en water geldt dat windturbines in het water geplaatst kunnen worden, wat kansen biedt voor meervoudig ruimtegebruik.

De gemeente Meppel pleit samen met, onder andere provincie Drenthe en RENDO voor een aftakking van de landelijke waterstofbackbone naar de Meppeler bedrijventerreinen. Een onderzoek naar de regionale aftakkingen is als verkenningsproject in de pMIEK van Drenthe opgenomen bij de nationale MIEK. Als op termijn een aftakking naar Meppel gerealiseerd wordt, dan ligt het voor de hand dat deze in of nabij Noord IV landt omdat hier gebruik gemaakt kan worden van oude gasinfrastructuur. Een aansluiting op het waterstofnet biedt grote kansen voor de profilering en invulling van het bedrijventerrein en andere energie-intensieve bedrijven in Meppel. Bij de verdere ontwikkeling van Noord IV moet rekening worden gehouden met de waterstofopgave. Op dit moment zijn hiervoor echter nog geen concrete acties, en wordt dit daarom ook niet verder opgenomen in deze strategie.

[1] De mogelijkheden van opslag of een smart grid worden op dit moment nog niet onderzocht.

2.2 Bedrijventerrein

Naast de behoefte aan schuifruimte vanwege de transformatie van bestaande bedrijventerreinen, is er behoefte aan nieuwe werklocaties. Dat blijkt uit behoefteramingen uitgevoerd door de provincie Drenthe, de Regio Zwolle en de gemeente zelf. Op dit moment is Noord III in ontwikkeling. De volgende grotere uitbreidingslocatie is Noord IV. Noord IV is in de omgevingsvisie aangewezen als ontwikkelgebied. Hier ontwikkelen we bedrijvigheid in combinatie met onze verduurzamingsopgaven. In de omgevingsvisie is een zoekgebied opgenomen van circa 80 hectare bruto. Tegelijk actualiseren we de programmering (kwalitatief en kwantitatief) om zo de grootste meerwaarde voor Meppel te bereiken. Bijvoorbeeld als belangrijke schakel in de energietransitie.

Het zoekgebied voor een nieuw bedrijventerrein in Noord IV ligt ter hoogte van het deelgebied Noord III aan de oostzijde van de snelweg A32. In dit gebied wordt ruimte gezocht voor de ontwikkeling van een nieuw bedrijventerrein. Dit deelgebied wordt aan de noordzijde begrensd door de N371 en de kavelgrens van het agrarische bedrijf aan de Meenteweg 18. Aan de oostzijde ligt de Oude vaart en de watergang die vanaf het agrarische bedrijf aan het Boerpad 24 zuidwaarts richting de Rijksomweg loopt. Aan de westzijde is de A32 de grens van het zoekgebied.

Figuur 2.1 Zoekgebied bedrijventerrein Noord IV (Omgevingsvisie en Nota van uitgangspunten omgevingsplan Industrie- en bedrijventerreinen)

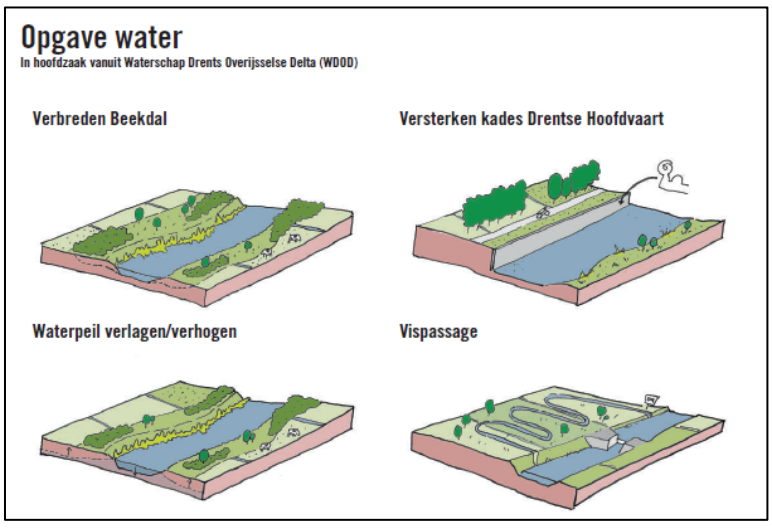
De lijn is om tot 2040 een bedrijventerrein in Noord IV te ontwikkelen, met een ruimtelijke reservering voor de periode na 2040. We houden rekening met een ruimtebeslag van circa 40-50 hectare bruto. Om ruimte te bieden aan de ontwikkeling van een toekomstbestendig bedrijventerrein met voldoende ruimte voor groen, water en landschappelijke inpassing, gaan we uit van een relatief laag bebouwingspercentage van 60%. De verwachting is dat we uitkomen op een bedrijventerrein van circa 27 hectare netto. De precieze invulling en de verdeling bruto-netto weten we nu nog niet. Dat zal in grote mate afhankelijk zijn van de stedenbouwkundige invulling, het ruimtebeslag van wegen, water en groen, en overige

infrastructuur, de overgang naar de Oude Vaart en een eventuele invulling met wind en water. We gaan uit van een regulier gemengd terrein met bedrijfskavels tot circa 3 hectare, geschikt voor bedrijven vergelijkbaar met milieucategorie 3.1 t/m 4.
Op het bedrijventerrein worden op gronden grenzend aan het gebied waar mogelijk wind wordt gerealiseerd, uitsluitend bedrijven toegestaan waarvan de gebouwen als “beperkt geluidsgevoelige” of “kwetsbare gebouwen” (conform bijlage VI uit het Bkl) worden aangemerkt, zodat minimale afstandsnormen kunnen worden toegepast vanaf de bedrijfsgebouwen tot aan de windturbines (namelijk 65 meter). Hierdoor kunnen windturbines op een zodanige afstand van het terrein worden geplaatst dat wordt voldaan aan de wettelijke geluid- en veiligheidsnormen. Daarnaast kunnen gebouwen op het bedrijventerrein worden voorzien van voorzieningen voor zonne-energie.

De voor het bedrijventerrein benodigde watercompensatie kan mogelijk worden gecombineerd met de wateropgave van het waterschap. Dit wil zeggen, hierin wordt gekeken hoe de twee opgaven elkaar en het landschap kunnen versterken. Deze combinatie van opgaven maakt een zorgvuldig ontwerpproces noodzakelijk.

2.3 Water

Noord IV heeft een grote wateropgave. Het gebied ligt in het beekdal van de Oude Vaart, dat is aangewezen als onderdeel van de Kaderrichtlijn water (KRW). Binnen Noord IV ligt hierbij de nadruk op het verbeteren van de ecologische kwaliteit van het waterlichaam. De loop van de Oude Vaart moet voldoende ruimte krijgen via natuurvriendelijke oevers en er ligt een opgave voor het verbeteren van de vispasseerbaarheid van de stuwen in de Oude Vaart. Concreet betekent dit dat er gekeken wordt naar het vertragen van de stroomsnelheid van de Oude Vaart bij piekafvoeren via een nevengeul of andere natuurvriendelijke oplossingen. Het waterschap is hiervoor het bevoegd gezag en houdt de regie op de uitwerking en uitvoering van de opgave.

Figuur 2.2 De opgave rondom water zoals uitgewerkt in het omgevingsprogramma Noord IV

2.4 Wind

In de RES 1.0 heeft de gemeente Meppel zich gecommitteerd aan de ambitie om in 2030 een hoeveelheid van 0,102 TWh elektriciteit op te wekken door middel van windenergie. Deze ambitie staat gelijk aan 4 tot 6 grote windturbines van 5 MW per stuk. Dit aantal is geen doel op zich, maar een indicatie wat nodig is om het doel van terawatturen te behalen.

In het Programma Duurzaamheid 2024-2028 is door de gemeenteraad van Meppel vastgesteld dat de gemeente het belangrijk vindt om de lasten en lusten lokaal te borgen, en streeft naar 100% lokaal eigendom. Daarvoor wil Meppel invulling geven aan procesparticipatie met inwoners en de omgeving bij het realiseren van windenergie en de mogelijkheden van financiële participatie onderzoeken. Lokaal eigendom staat centraal in de verdere ontwikkeling van windenergie.

2.4.1 Wind in Noord IV

In onderstaande afbeelding is te zien welke gebieden als focusgebieden voor windenergie zijn vastgesteld in de Structuurvisie omgevingsprogramma Noord IV en de omgevingsvisie. Voor de omgevingsvisie is in de omgevingseffectrapportage onderzocht waar in onze gemeente kansen liggen voor de opwek van windenergie. Er zijn meerdere kansrijke gebieden voor wind opgenomen in de omgevingsvisie, voornamelijk in het buitengebied van Meppel. Wel is vastgelegd in de omgevingsvisie dat we in eerste instantie voor de RES-opgave 1.0 voor 2030 de focus leggen voor wind op het ontwikkelgebied Noord IV. De verbinding tussen de windturbines en het bedrijventerrein is van groot belang. Het bedrijventerrein moet worden aangesloten op het lokale energienetwerk, het biedt voordelen als windturbines daarbij in de buurt staan. Op de afbeelding is te zien dat heel Noord IV is aangemerkt als kansrijk gebied (groene arcering afbeelding 2.4). De cirkels geven aan waar binnen in het ontwikkelgebied Noord IV de meest geschikte locaties voor windturbines lijken te liggen. In de omgevingsvisie is ook vastgesteld dat, voordat er een definitieve keuze wordt gemaakt voor de locatie van windenergie, er wordt gekeken naar aspecten als slagschaduw, geluid en landschappelijke inpassing.

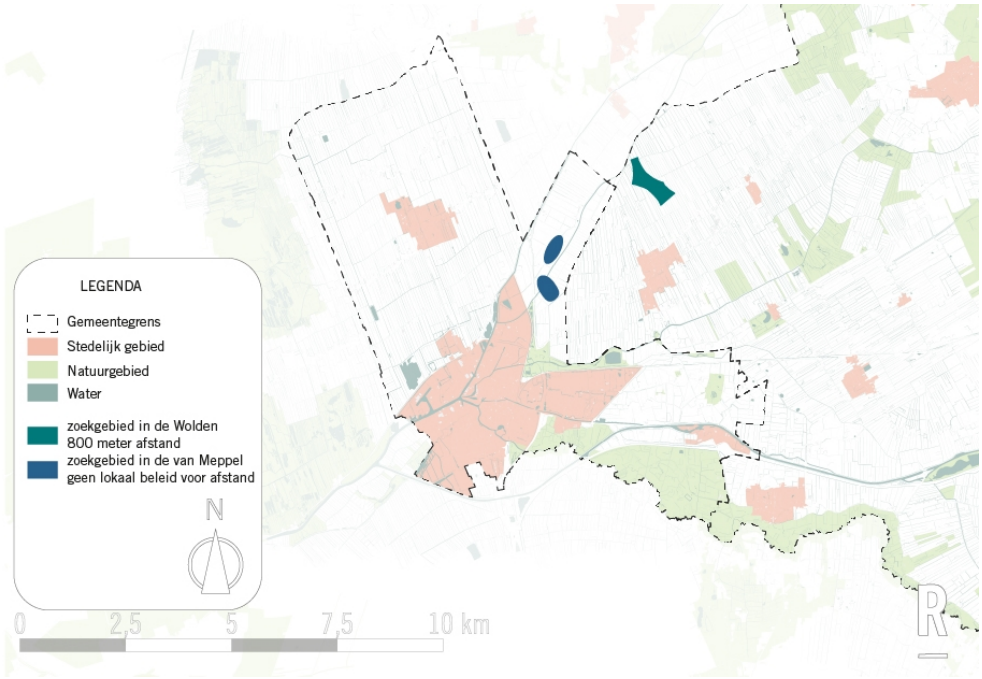
Figuur 2.3 Kansrijk gebied wind en focus zoekgebieden wind (Omgevingsvisie gemeente Meppel)

2.4.2 Samenwerking met buurgemeenten en provincie

Daarnaast heeft de gemeente Meppel in oktober 2024 een samenwerkingsconvenant afgesloten met de gemeenten De Wolden, Westerveld, Steenwijkerland en de provincie Drenthe voor een gezamenlijke verkenning voor windenergie. Dit gezamenlijke traject had bij de start het doel om vraagstukken die bij alle betrokken overheden spelen gezamenlijk op te pakken, eventuele beleidsprocessen zoveel mogelijk op elkaar af te stemmen en de mogelijkheden van gemeentegrensoverschrijdende windprojecten verder met elkaar te verkennen. Voor het vervolg van de samenwerking wordt een plan van aanpak opgesteld dat in december 2025 ter vaststelling wordt voorgelegd aan de colleges van de deelnemende overheden.

In de gemeente De Wolden vindt er een verkenning plaats naar windenergie in de vorm van een gebiedsproces voor het gebied Ruinerwold Noord. In 2026 worden de resultaten uit het gebiedsproces opgeleverd en kan besloten worden of het wenselijk is om wel of niet door te gaan met windenergie in het gebied. Gemeente Westerveld heeft op dit moment geen windopgave. Gemeente Steenwijkerland vult haar windopgave niet in nabij het grensgebied van Meppel of een andere Drentse gemeente. De provincie Drenthe heeft aangegeven faciliterend te zijn en geen leidende rol te willen nemen. Zij zullen op dit moment dus geen initiatief nemen om een gezamenlijk windpark op te pakken in de regio en de locatiekeuze voor windenergie blijft bij de gemeenten.

De zoekgebieden in Noord IV en het verkenningsgebied Ruinerwold Noord hebben door elkaars nabijheid effecten die de gemeentegrens overschrijden en die impact hebben op inwoners in zowel de gemeenten Meppel en De Wolden als de gemeente Westerveld.

Figuur 2.4 De zoekgebieden Noord IV in Meppel en het verkenningsgebied Ruinerwold Noord in De Wolden

2.5 Energie-infrastructuur

Bij de ontwikkeling van een nieuw gebied, zoals op Noord IV gebeurt, moet ook rekening worden gehouden met de aanleg van energie-infrastructuur, met name ten behoeve van het bedrijventerrein. Enexis heeft in ieder geval aangegeven dat een nieuw bedrijventerrein een extra middenspanningsstation vereist (het exacte type en de grootte worden nog bepaald). Bij de wijziging van het omgevingsplan wordt daarom een zoekgebied voor dit station opgenomen. Daarnaast moeten er kabels en mogelijk kleinere stations voor het laagspanningsnet worden aangelegd. Deze werkzaamheden worden meegenomen in het project voor de bedrijventerreinen.

2.5.1 Netcongestie

In veel regio's in Nederland is het elektriciteitsnet overbelast. Ook in Meppel. Dit leidt tot netcongestie. Nadelige gevolgen hieruit zijn bijvoorbeeld dat nieuwe bedrijven zich soms niet kunnen vestigen omdat ze geen grootverbruik aansluiting krijgen, bestaande bedrijven kunnen om dezelfde reden niet uitbreiden of elektrificeren en projecten lopen vertraging op. Om dit op te lossen moet het elektriciteitsnetwerk worden uitbereid. In Nederland is TenneT verantwoordelijk voor het hoogspanningsnetwerk en in de regio waarin Meppel ligt is Enexis verantwoordelijk voor het middenspanningsnetwerk.

In Noord III wordt in 2028 een nieuw hoog- en middenspanningstation (hierna: ‘HS-station Noord III’) gerealiseerd door TenneT en Enexis. Hiermee krijgt niet alleen Meppel uitbreiding op het elektriciteitsnetwerk, maar wordt ook de regio als geheel versterkt. De plek waar het nieuwe station geplaatst gaat worden, ligt tegen de grens van Noord IV aan, aan de westkant van de A32. Het realiseren van dit station is een separaat project (valt binnen de reikwijdte van project Noord III) en wordt verder buiten deze strategie gelaten. Wel is het belang en het effect van dit station voor Noord IV groot. Zo ligt er in Noord IV een aanzienlijke energie-infrastructuuropgave om het hoogspanningsstation in Noord III aan te sluiten op het landelijke netwerk, met name gericht op het transport van elektriciteit. Dit betekent dat in Noord IV meerdere (grote) kabeltracés van TenneT en Enexis moeten worden aangelegd, wat een duidelijke ruimtelijke impact op het gebied, de opgaven bedrijventerrein, water en wind en de omgeving heeft. Ook moet de hele energievoorziening voor het bedrijventerrein worden geregeld, zoals midden- en laagspanningsstations en kabels in het gebied.

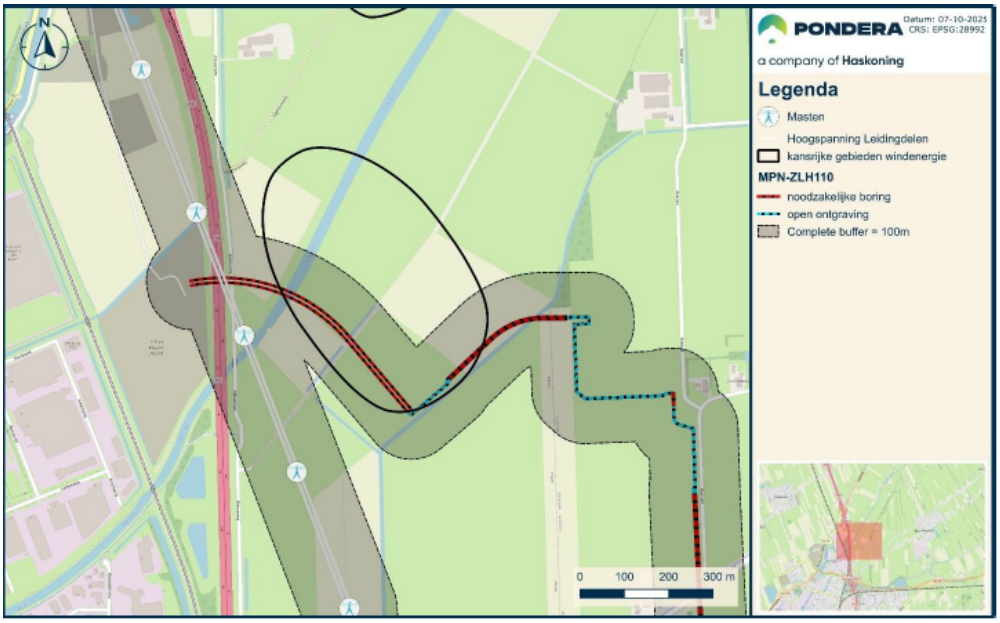
Om het HS-station Noord III aan te sluiten op het landelijke netwerk wordt er een ondergrondse kabel gelegd, de ‘DON-West kabel’. De opleveringsdatum van de DON-West kabel is tussen 2033-2036 en tot die tijd krijgt het nieuwe HS-station op Noord III geen extra elektriciteitscapaciteit. De kabel loopt vanuit het hoogspanningstation Hessenpoort in Zwolle naar het station op Noord III in Meppel toe. Deze kabel gaat vervolgens weer verder vanaf het HS-station Noord III naar het HS-station in Steenwijkerland. De DON-West kabel dient te worden ingelust op het HS-station Noord III. Hiervoor komt een andere kabel, ook wel ‘de inlussing’ genoemd. Daarnaast is er nu nog een bestaande bovengrondse lijn waar rekening

mee gehouden moet worden, maar deze gaat weg wanneer de DON-West kabel is gerealiseerd. Er zijn dus meerdere kabels en leidingen waaraan het station gekoppeld wordt.

2.5.2 Effecten energie-infrastructuur op opgaven

De uitbreiding van energie-infrastructuur is een gegeven. Voor de andere opgaven in het gebied Noord IV is de ligging van deze nieuwe energie-infrastructuur en de invloed daarvan op de omgeving relevant. Het gaat hier onder andere om de aan te houden afstanden van kabeltracés tot bedrijfsgebouwen en windturbines. TenneT hanteert richtlijnen voor aan te houden afstanden tot windturbines. Voor het deel van de kabels bij Noord IV heeft TenneT een analyse uitgevoerd waarbij ze zijn uitgaan van een windturbine met een maximale tiphoogte van 195 meter. Hieruit is gekomen dat de windturbines op een afstand van 100 meter van de DON-West kabel mogen worden geplaatst. Wanneer er meer duidelijkheid is over het type en de locaties van de windturbines zal de aan te houden afstand wel opnieuw moeten worden geverifieerd met TenneT. Dezelfde afstand geldt dan ook voor de inlussing. De inlussing wordt aangelegd met gestuurde boring en ligt ten westen van de DON-West kabel waardoor deze niet bepalend is voor de afstand tot de windturbines. De afstand van 100 meter vanaf de DON-West kabel is bepalend.

Figuur 2.5 weergeeft de bufferzone van 100 meter welke gehanteerd moet worden vanaf de bestaande hoogspanningslijn en de DON-West kabel. Dit is met name van invloed op de zoekgebieden voor windenergie. Dit betekent concreet dat het niet mogelijk is om in de bufferzone een windturbine te plaatsen en dat de helft van het onderste zoekgebied voor windenergie komt te vervallen.

Figuur 2.5 Zoekgebied windenergie inclusief 100 meter buffer tot TenneT infrastructuur

2.6 Bevoegd gezag per opgave

Voor de opgaven bedrijventerrein, water en wind in Noord IV zijn er verschillende bevoegde gezagen. Voor het **bedrijventerrein** wordt een wijziging van het omgevingsplan voorbereid. De raad is hiervoor het bevoegd gezag. De **wateropgave** ligt in beginsel bij het waterschap, hiervoor is het dagelijks bestuur (DB) van het waterschap bevoegd gezag. Formeel is het ook mogelijk dat de wateropgave wordt opgenomen in het omgevingsplan, dan is de raad bevoegd gezag. Het waterschap pakt dit traject echter zelf op (het reikt ook buiten het grondgebied van Meppel) en het dagelijks bestuur van het waterschap zal hiervoor een projectbesluit nemen (dat uiteindelijk ook in het omgevingsplan opgenomen moet worden). Voor **wind** is GS het bevoegd gezag, dat is nu nog opgenomen in de Elektriciteitswet 1998 en vanaf 1 januari 2026 in de Energiewet. GS kunnen ervoor kiezen geen projectbesluit te nemen voor wind. In dat geval is de gemeenteraad van de gemeente Meppel bevoegd gezag om een initiatief met windmolens mogelijk te maken. Hiervoor zal een wijziging van het Omgevingsplan nodig zijn die de gemeenteraad wordt voorgelegd om vast te stellen. De **inlussing** wordt geregeld met een wijziging van het omgevingsplan (ontwerp gaat ter inzage voor 1 januari 2026), de raad is hiervoor bevoegd gezag. Voor de **DON-West** kabel is een projectbesluit in voorbereiding waarvoor GS van de provincie Overijssel bevoegd gezag zijn. Dit is een gezamenlijk project van de provincies Drenthe en Overijssel.

Opgave	Bevoegd gezag	Instrument
Bedrijventerrein	Raad van gemeente Meppel	omgevingsplan
Water	Raad van gemeente Meppel Dagelijks bestuur van Waterschap Drents Overijsselse Delta	omgevingsplan projectbesluit
Wind	GS van provincie Drenthe	projectbesluit
Energie-infrastructuur	Inlussing: Raad van gemeente Meppel DON-West: GS van provincie Overijssel	omgevingsplan projectbesluit

Tabel 2.1 Overzicht bevoegd gezag per opgave

2.7 Samenvatting opgaven

De verschillende opgaven in Noord IV hebben een sterke relatie met elkaar en goede afstemming zowel intern als extern is noodzakelijk. De wijziging van het Omgevingsplan industrie en bedrijventerreinen die momenteel in voorbereiding is, ziet alleen op het deel van Noord IV waar het bedrijventerrein komt. Voor de inlussing wordt op dit moment een apart wijzigingsbesluit van het omgevingsplan voorbereid (TAM wijzigingsbesluit). Voor de overige opgaven worden andere ruimtelijke procedures doorlopen waarbij andere bestuursorganen het bevoegd gezag zijn. Voor windenergie bevindt de gemeente Meppel zich nog in de voorbereidende fase. De definitieve locatiekeuze moet door de gemeente zelf worden bepaald, waarbij we rekening houden met de gemaakte afspraken binnen de samenwerking.

3. Ontwikkelstrategie

3.1 Projectdoelen

In het gebied Noord IV spelen verschillende opgaven die allemaal op een andere manier ruimte vragen en impact hebben op de fysieke leefomgeving en de bewoners. Elke opgave heeft een eigen proces, procedure en bevoegd gezag. Doel is om de opgaven waar mogelijk te combineren en in het hele traject nauw samen te werken met de verschillende partijen in Noord IV. Dat doen we al waar dat kan.

Voor de opgaven bedrijventerrein, water en wind laten we integrale stedenbouwkundige en landschappelijke schetsen maken. Onderling zijn er koppelkansen waarvan we gebruik willen maken. Het bedrijventerrein heeft een waterbergingsopgave, dat kunnen we mogelijk combineren met de KRW-opgave van het waterschap. Wind kan in de buurt van het bedrijventerrein worden gerealiseerd als richtafstanden tot bedrijfsgebouwen worden aangehouden. En onder bepaalde voorwaarden is wind mogelijk in het waterbergingsgebied van de Oude Vaart. We gaan in dit proces bekijken hoe de opgaven gezamenlijk in Noord IV kunnen landen. Vervolgens wordt elk spoor opgepakt door respectievelijk gemeente, waterschap en provincie. Ook stemmen we in het traject af met TenneT en Enexis.

3.2 Bedrijventerrein

In Noord IV wordt de ontwikkeling van Bedrijventerrein Noord IV mogelijk gemaakt. Het bedrijventerrein loopt in procedure voorop ten opzichte van de andere opgaven. Doel is om het bedrijventerrein Noord IV in de (nabije) toekomst mogelijk te maken en het voorkeursrecht dat voor het overgrote deel van het gebied is verlengd met de vaststelling van het omgevingsprogramma in 2023 opnieuw te verlengen in september 2026.[2] We kiezen voor een hoogwaardig bedrijventerrein van hoge kwaliteit op een zichtlocatie aan de snelweg A32 met voldoende ruimte voor water en groen. Er is ruimte voor werkgelegenheid en de ontwikkeling van het bedrijventerrein past goed in de ambities van de gemeente Meppel, de provincie Drenthe en de regio Zwolle. In onze Omgevingsvisie hebben we een groeiambitie uitgesproken, waarbij onze gunstige balans tussen banen en beroepsbevolking minimaal in stand moet blijven. Dit vraagt om meer nieuwe werklocaties in onze gemeente.

De deadline voor het verlengen van het voorkeursrecht is 28 september 2026. Voor het bedrijventerrein is voor die datum een wijziging van het Omgevingsplan gemeente Meppel nodig. De planning van het omgevingsplan is afgestemd op het verlopen van het voorkeursrecht en de procedure voor de wijziging van het omgevingsplan is in het voorjaar van 2025 gestart. Op 19 juni heeft de gemeenteraad de Nota van Uitgangspunten

[2] Het grootste deel van het gebied Noord IV heeft nog voorkeursrecht op grond van het omgevingsprogramma. Alleen voor de gronden waarop de omgevingsplanwijziging voor het bedrijventerrein Noord IV betrekking heeft wordt dit verlengd. Zie ook paragraaf 3.5.

vastgesteld en op 24 juni heeft het college de Notitie reikwijdte en detailniveau vastgesteld en ter inzage gelegd voor zienswijzen.

Momenteel wordt gewerkt aan het wijzigingsbesluit van het omgevingsplan waarmee het nieuwe bedrijventerrein Noord IV mogelijk wordt gemaakt. Ook wordt gewerkt aan het Milieueffectrapport (MER) met de benodigde onderzoeken naar milieu- en omgevingsaspecten en maken we een stedenbouwkundige/landschappelijke schetsen voor het bedrijventerrein Noord IV. In het MER onderzoeken we binnen het zoekgebied van circa 80 hectare twee varianten. De variant west beschouwen we als basisvariant.

Figuur 3.1 Bedrijventerrein Noord IV, variant west

Figuur 3.2 Bedrijventerrein Noord IV, variant west en oost

Op het bedrijventerrein Noord IV gaan we de invulling van het terrein niet in detail vastleggen in het omgevingsplan, maar nemen we wel bepaalde eisen op voor de aanleg van groen, afvoer van hemelwater en het percentage aan verharding. De waterbergingsopgave van het waterschap rondom de Oude Vaart in Noord IV (zie volgende paragraaf) biedt mogelijk koppelkansen en (deels) ruimte voor de waterbergingsopgave van het bedrijventerrein.

We werken de mogelijke invulling van het bedrijventerrein uit op stedenbouwkundige schetsen (proefverkavelingen) die input leveren voor de financiële berekeningen, die weer de onderlegger zijn voor de regels kostenverhaal die we in het omgevingsplan opnemen. Qua fasering houden we rekening met op zijn vroegst start uitgifte in 2032. Eerst moet Noord III nagenoeg zijn uitgegeven.

3.2.1 Strategie bedrijventerrein

- **Type bedrijventerrein**: op Noord IV komt een hoogwaardig, gemengd bedrijventerrein op een mooie zichtlocatie met ruimte voor werkgelegenheid. Op gronden grenzend aan het gebied waar mogelijk wind wordt gerealiseerd, worden uitsluitend bedrijven toegestaan waarvan de gebouwen als “beperkt geluidsgevoelige” of “kwetsbare gebouwen” worden aangemerkt.
- **Locatie**: voor het omgevingsplan en het MER is de Variant West de basisvariant, maar we onderzoeken ook Variant West en Oost.
- **Opzet omgevingsplan**: we gaan uit van een flexibele opzet die voldoende ruimte biedt voor verplaatsing en nieuwvestiging van bedrijven. We leggen wel de hoofdverkeersstructuur vast en de gebieden die worden ingericht met groen en water.
- **Stedenbouwkundige schetsen:** we maken proefverkavelingen op basis waarvan we financiële berekeningen maken en we nemen regels kostenverhaal op in het omgevingsplan.
- **Afstemming met andere opgaven:** we stemmen af met water, wind en energie-infrastructuur en maken stedenbouwkundige schetsen om inzicht te geven hoe alle opgaven in Noord IV op een goede manier kunnen worden ingepast. Hierin nemen we ook andere aspecten mee, zoals groen, natuur, klimaat en verkeer.
- **Planning:**
  - Vaststelling van de wijziging van het omgevingsplan door de raad op 24 september 2026.
  - We koersen op uitgifte vanaf 2032 (na Noord III), dit is ook nog afhankelijk van de uitkomsten van het MER en bijbehorende onderzoeken.

3.3 Water

Het waterschap heeft een opgave voor het gehele stroomgebied van de Oude Vaart. Deze staat samengevat in onderstaande tabel. Hoeveel van deze opgave in Noord IV landt is afhankelijk van andere deelgebieden en de mogelijkheden binnen Noord IV.

Oude Vaart	R5	Aanleg vispassages	13 stuks
		Afvlakken piekafvoeren door aangepast peilbeheer	1 stuks
		Afvlakken piekafvoeren door inrichting (o.a. bypasses, knijpstuwen en waterberging)	1 stuks
		Aankoppelen brongebied Elperstroom, Orvelte en Westerbork	1 stuks
		Aanleg natuurvriendelijke oevers	6,5 km
		Hermeanderen/verkleinen profiel	7 km
		Aanleg natuurvriendelijke oevers tussen de kades	6,5 km
		Vaststellen onderhoudsplan voor natuurvriendelijke oevers en bypasses	13,5 km
		Vaststellen onderhoudsplan	20 km

Tabel 3.1 Opgave waterschap voor het gehele stroomgebied van de Oude Vaart

Het realiseren van een bedrijventerrein in Noord IV betekent dat er verharding wordt toegevoegd. Hierbij moet wateropvang gerealiseerd worden ter compensatie van de huidige infiltratiecapaciteit van het gebied om wateroverlast bij hevige regenval te voorkomen. Waar dit normaal gesproken per projectgebied aangepakt wordt, brengt de aanpak van de Oude Vaart voor de KRW-opgave een koppelkans met zich mee.

Het waterschap ziet mogelijkheden om (een deel van) de benodigde watercompensatie te combineren met de uitbreiding van de Oude Vaart. Hierdoor wordt de samenhang tussen het bedrijventerrein en het omliggende landschap versterkt. Het is wel belangrijk om te voorkomen dat vervuild water van het bedrijventerrein in het oppervlaktewater terechtkomt, zeker omdat het hier om een KRW-waterlichaam gaat. Bij de totstandkoming van de wijziging van het omgevingsplan stemmen we af met het waterschap. Waar nodig nemen we regels op in het omgevingsplan.

In de uitvoering zitten nog wat onduidelijkheden. De KRW-opgave moet volgens de Europese regelgeving voor eind 2027 uitgevoerd zijn. Hierover heeft het waterschap al aangegeven dan die datum voor de Oude Vaart niet haalbaar gaat zijn. Op dit moment is er nog geen planning of schetsontwerp vastgesteld. Er moeten eerst nog projecten worden vastgesteld.

3.3.1 Strategie water

- **Verdeling maken in de KRW-opgave:** we stemmen met het waterschap af over welk deel van de KRW-opgave voor de Oude Vaart in Noord IV kan landen.
- **Verbinding tussen bedrijventerrein, wind en water:** in de wateropgave zoeken we, samen met het waterschap, zoveel mogelijk naar dubbel ruimte gebruik. Hierin is met name de combinatie tussen water en wind erg belangrijk, en de overgang van regenwateropvang van het bedrijventerrein naar de watergang. In de stedenbouwkundige schets van Noord IV nemen we het waterschap mee. Voor Meppel zijn de keuzes voor bedrijventerrein en wind leidend ten opzichte van de wateropgave.

3.4 Wind

Voor windenergie lopen er op dit moment twee sporen:

- Het individuele spoor van de gemeente Meppel voor windenergie in Noord IV;
- De gezamenlijke verkenning windenergie in samenwerking met de buurgemeenten De Wolden, Westerveld, Steenwijkerland en de provincie Drenthe.

3.4.1 Individuele spoor windenergie Noord IV

Het doel is om de volledige RES-opgave voor wind (0,102 TWh) in Noord IV te halen. In dat geval hoeft er niet elders naar nog een locatie voor windenergie gezocht te worden. In het omgevingsprogramma Noord IV en de omgevingsvisie heeft de gemeenteraad twee beslismomenten gehad waarbij gekozen is voor windenergie in Noord IV. De locatie is ook logisch. Het bedrijventerrein heeft een industrieel karakter en bevindt zich buiten een woonwijk. Daardoor is er ruimte voor grotere installaties en het landschap wordt minder ‘verstoord'. De combinatie wind en bedrijventerrein is een logische keuze. Daarom gaan we verder met het gebied Noord IV. Door de komst van de DON-West kabel is een deel van de huidige zoekgebieden (zie figuur 2.5) in Noord IV weggevallen. Het is aannemelijk dat in het resterende gebied onvoldoende ruimte is voor het plaatsen van voldoende windturbines om de volledige RES-opgave te realiseren. Daarom stellen we het zoekgebied in Noord IV bij. Daarbij geldt als uitgangspunt dat zo dicht mogelijk bij de huidige focuscirkels wordt gebleven, deze waar nodig worden uitgebreid om consistentie met eerdere keuzes te waarborgen. We passen het zoekgebied aan binnen Noord IV en blijven daarmee binnen het kansrijke gebied voor windenergie zoals opgenomen in de omgevingsvisie. Het zoekgebied voor wind stellen we bij met het oog op een optimale ruimtelijke inpassing en een haalbare uitvoering, rekening houdend met de ontwikkelingsopgaven voor het bedrijventerrein en water. De verwachting is dat de impact op de omgeving rondom Noord IV hierbij groot is, waardoor het belangrijk is om de omgeving op korte termijn bij deze keuze te betrekken en mee te nemen in de vervolgstappen.

Uitvoeren ruimtelijke procedure

De provincie heeft aangegeven de keuze voor de locaties van windenergie bij de gemeenten te laten. De provincie Drenthe is het bevoegd gezag voor de procedure voor windenergie. De gemeente Meppel is niet voornemens om de bevoegdheid voor het uitvoeren van de ruimtelijke procedure naar zich toe te trekken. Bijlage 1 bevat een toelichting over de voor- en nadelen van het laten verlopen van de ruimtelijke procedure via de gemeente of via de provincie. Op dit moment wil het college de lijn uit de Energiewet volgen en onderneemt geen stappen om het bevoegd gezag over te nemen. Dit betekent dat de provincie Drenthe bevoegd blijft en een projectbesluit traject gaat doorlopen.

We gaan voor de start van de ruimtelijke procedure heldere kaders en afspraken met de provincie Drenthe maken over de uitvoering van de projectprocedure voor windenergie in Meppel. Daarbij blijft de provincie Drenthe het bevoegd gezag en wordt de procedure ingevuld binnen het door de gemeenteraad gekozen zoekgebied voor windenergie, met

inachtneming van het dan gewijzigde omgevingsplan voor het bedrijventerrein en eventuele aanvullende lokale beleidsregels. Ook worden afspraken gemaakt over de betrokkenheid van de gemeente Meppel in het project, bij het participatieproces en de rol die de gemeente de komende jaren hierin vervult.

Het is van belang dat de gemeente nu zelf de benodigde vervolgstappen zet, voordat de provincie Drenthe het project vervolgens planologisch mogelijk gaat maken met een projectbesluit. In dit kader is vooral de uitwerking en de bijstelling van de zoekgebieden in Noord IV van belang.

3.4.2 Samenwerking met buurgemeenten en provincie Drenthe

In het plan van aanpak van de samenwerking worden de processtappen die binnen de samenwerking worden genomen beschreven. Bij de stappen die worden gezet in de ontwikkeling van Noord IV dient rekening te worden gehouden met de afspraken en vervolgstappen binnen de samenwerking.

3.4.3 Strategie wind

- **Locatiekeuze:** we stellen de zoekgebieden voor windenergie bij in Noord IV. Hierbij is het uitgangspunt om in het gebied Noord IV te blijven, zo dicht mogelijk bij de huidige zoekgebieden en deze uit te breiden om consistentie met eerder gemaakte keuzes te waarborgen. Dit wordt gedaan aan de hand van de uitkomsten van:
    - participatie met de omgeving;
    - een verdiepend ruimtelijk onderzoek voor wind in Noord IV;
    - een integraal verkennende stedenbouwkundige schets waarin de integraliteit van alle opgaven in Noord IV samen komen.

  Andere lokale beleidsuitgangspunten kunnen ook als resultaat hieruit voortkomen en zullen ook worden vastgelegd.
- **Bevoegd gezag**: de provincie Drenthe is op grond van de wet bevoegd gezag voor de ruimtelijke procedure voor wind. De gemeente Meppel volgt deze lijn en gaat ervan uit dat de provincie de besluitvorming gaat voorbereiden en dat GS een projectbesluit nemen. Voor de start van de ruimtelijke procedure wil Meppel heldere kaders en afspraken met de provincie maken.
- **Ontwikkeling beleid:** Binnen de samenwerking worden afspraken gemaakt over de realisatie van eenduidig beleid en lokaal eigendom, de invulling van (proces)participatie met de omgeving, alsmede vraagstukken over het proces om te komen tot een windpark die gelden voor de gehele regio. De benodigde processtappen worden opgenomen in het plan van aanpak voor windenergie vanuit de samenwerking. Binnen Noord IV kunnen daarnaast ook lokale beleidsuitgangspunten worden vastgesteld.
- **Afstemming met andere opgaven**: we stemmen af met het project bedrijventerrein, waterschap en de netbeheerders zodat de opgaven elkaar kunnen versterken en elkaar niet in de weg zitten.
- **Planning**:

- Bijstellen van de zoekgebieden in Noord IV: streven naar de eerste helft 2026, besluitvorming door de raad;
- Afspraken maken met provincie Drenthe uitvoeren ruimtelijke procedure: eerste kwartaal 2026;
- Ontwikkeling beleid met samenwerking buurgemeenten en provincie Drenthe.

3.5 Voorkeursrecht

Met de vaststelling van de Structuurvisie omgevingsprogramma Noord IV op 28 september 2023 is het op 1 oktober 2020 gevestigde voorkeursrecht op de agrarische gronden in Noord IV (voor het grootste deel van het gebied) verlengd. Het voorkeursrecht loopt af op 28 september 2026. Om het voorkeursrecht nogmaals te kunnen verlengen is een wijziging van het omgevingsplan nodig. Het voorkeursrecht wordt met de vaststelling van de wijziging van het omgevingsplan voor het bedrijventerrein met een periode van 5 jaar verlengd, deze termijn kan daarna nogmaals met 5 jaar worden verlengd, tien jaar in totaal dus na september 2026. In de planning voor het bedrijventerrein gaan we uit van vaststelling van de wijziging van het omgevingsplan op 24 september 2026. Dit betreft echter alleen het gebied van ongeveer 40-50 hectare bruto waarvan de functie in het omgevingsplan wordt gewijzigd van agrarisch naar bedrijventerrein. Voor de rest van Noord IV komt het voorkeursrecht dan te vervallen.

3.5.1. Bedrijventerrein

Voor het bedrijventerrein op Noord IV wordt bij het wijzigen van het Omgevingsplan gekozen voor een organische gebiedsontwikkeling. Voor deze wijze wordt gekozen omdat de gemeente bij het vaststellen van de wijziging van het Omgevingsplan waarschijnlijk niet alle grond voor het bedrijventerrein in eigendom zal hebben. Daarnaast weten we op korte termijn ook nog niet precies welke bedrijven in Noord IV zich zullen vestigen. Daarom nemen we regels kostenverhaal op in het omgevingsplan voor het bedrijventerrein. Daardoor maakt het niet uit of de gemeente de gronden in eigendom heeft bij de wijziging van het Omgevingsplan in september 2026. Met de vaststelling van de wijziging van het omgevingsplan wordt het voorkeursrecht immers verlengd. Daarnaast hoeven er ook geen concrete ontwikkelplannen te zijn of een nieuwe GREX te worden geopend. Voor de gronden in eigendom van de gemeente (circa 17 hectare) is er al een GREX. Voor de gronden die niet in eigendom zijn van de gemeente nemen we regels kostenverhaal in het omgevingsplan op, zodat de kosten op een later moment publiekrechtelijk kunnen worden verhaald. Dit sluit aan bij de systematiek zoals we die al in het omgevingsplan hebben opgenomen voor de ontwikkeling van Noordpoort.

3.5.2 Wind

Het voorkeursrecht kan ook nuttig zijn voor de windopgave en dan met name voor de doelstelling van het streven naar 100% lokaal eigendom of als de gemeente in de toekomst zelf de rol van initiatiefnemer op zich wil nemen. 100% lokaal eigendom kan niet in de ruimtelijke procedure worden afgedwongen, tenzij gronden in eigen beheer zijn. Het

voorkeursrecht is echter geen middel om de doelstelling voor lokaal eigendom en windenergie te realiseren, maar enkel om gronden in eigen beheer te krijgen waarmee lokaal eigendom en windenergie kan worden gerealiseerd. Dit is overigens ook alleen aan de orde als de gronden daadwerkelijk aan de gemeente worden aangeboden en aangekocht, het voorkeursrecht verplicht een eigenaar niet om de gronden te verkopen. Daarvoor kan eventueel een zwaarder instrument worden ingezet, namelijk onteigening. Dat geniet op dit moment niet de voorkeur.

Voor het aspect lokaal eigendom wordt in de samenwerking met de buurgemeenten en provincie Drenthe beleid gemaakt. Hierbij wordt onderzocht welke mogelijkheden er zijn om de doelstelling van lokaal eigendom te realiseren, met of zonder eigen gronden. De locatiekeuze naar geschikte gebieden wordt door de gemeente Meppel zelf gedaan. Het is op dit moment echter nog niet duidelijk waar precies in Noord IV wind wordt gerealiseerd.

Wel loopt momenteel onderzoek naar de zoeklocaties voor wind. De gebieden die geschikt zijn voor windturbines worden op een later moment in een milieueffectrapportage onderzocht en daarna worden de precieze locaties vastgelegd in een projectbesluit van de provincie. Het gebied dat in beeld is voor bedrijventerrein (en wordt onderzocht in het milieueffectrapport (MER) voor het omgevingsplan) biedt mogelijk ook ruimte voor windturbines, mits wordt voldaan aan de richtafstanden tot bedrijfsgebouwen. De beide te onderzoeken gebieden zijn circa 50 hectare bruto, terwijl we uitgaan van een benodigde omvang van 40 hectare bruto. Dit geeft nog wat ruimte voor de andere opgaven.

4. Communicatie en participatie

Het betrekken van de omgeving bij het opstellen van ruimtelijke plannen is van groot belang. Hoewel de Omgevingswet dit wettelijk verplicht stelt, is het aan gemeenten om dit zelf in te vullen. Voor Noord IV wordt uiteraard ook een participatietraject doorlopen, hierbij wordt afstemming tussen de opgaven gezocht. We gaan niet per opgave afzonderlijk het gebied in, we pakken dit efficiënt op, in nauwe samenwerking en communicatie wordt afgestemd met de andere stakeholders die betrokken zijn bij de opgaven in Noord IV: de provincie Drenthe, het waterschap Drents Overijsselse Delta, TenneT en Enexis.

Binnen de samenwerking windenergie wordt een gezamenlijke communicatiestrategie ontwikkeld, een omgevingsanalyse en een participatieplan opgesteld. Uit deze strategie, analyse en plan moet duidelijk worden wat vanuit de samenwerking wordt opgepakt en wat iedere gemeente individueel gaat doen. Afspraken over consistentie en eenduidigheid naar de omgeving worden hierin ook gemaakt. Omdat de verwachting is dat deze producten in het tweede kwartaal van 2026 gereed zijn, is het belangrijk dat de gemeente Meppel aankomende periode ook t.a.v. wind zelf stappen onderneemt met betrekking tot communicatie en participatie en wordt er niet gewacht op de uitwerking van de samenwerking.

4.1 Communicatie

De eerste stap bij het betrekken van de omgeving is duidelijke en consistente communicatie. Op dit moment is dit niet voldoende geregeld voor Noord IV vanuit de gemeente Meppel en we willen dit verbeteren. We ontvangen regelmatig vragen van inwoners waaruit duidelijk wordt dat de omgeving niet voldoende op de hoogte is van alle informatie. Om ervoor te zorgen dat de omgeving mee kan praten en betrokken is het belangrijk dat iedereen op de hoogte is van dezelfde informatie. Hiervoor gaan we de volgende communicatiemiddelen inzetten:

1. Webpagina

We starten een webpagina voor Noord IV waar relevante informatie over de opgaven wordt gedeeld zoals besluiten, plannen en strategieën. We beperken ons tot de opgaven die worden uitgevoerd door Meppel (bedrijventerrein en wind), maar in overleg met de stakeholders kunnen we, na goedkeuring, ook informatie over water en energie-infrastructuur delen als dit relevant is voor Noord IV. Op deze webpagina is voor de externe omgeving duidelijk hoe vragen gesteld kunnen worden en wanneer men bijvoorbeeld terechtkan voor een bijeenkomst.

2. Nieuwsbrief

We delen consistent een nieuwsbrief vanuit de gemeente met de nieuwste informatie, updates vanuit de gemeente en wat we ophalen uit de omgeving. Hiermee bereiken we de

externe omgeving rechtstreeks via de mail en kunnen we hen op de hoogte houden van de projecten, wijzigingen, bijeenkomsten of deadlines.

3. Overige middelen

We maken tevens gebruik van aanvullende middelen om te communiceren met inwoners, bedrijven en andere externe stakeholders. Hierbij kan worden gedacht aan het publiceren van persberichten en het inzetten van socialmedia-kanalen. Per fase en bij iedere vaststelling van documenten wordt beoordeeld welk communicatiemiddel het meest geschikt is.

4.2 Participatie

De gemeente Meppel hanteert een eigen participatiebeleid ‘Meedoen in Meppel'. Omdat er verschillende sporen parallel lopen, zijn er meerdere participatieprocessen. Het is belangrijk dat ieder spoor zijn eigen participatieproces kan doorlopen, maar dat waar mogelijk samenwerking wordt gezocht en afstemming plaatsvindt met de trekkers van de verschillende trajecten.

4.2.1 Doel en uitgangspunten participatie

Inwoners en ondernemers kennen Meppel het beste. Daarom wil de gemeente samen met bewoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties goede plannen maken en uitvoeren. Het doel van participatie voor Meppel is: de kennis en ervaring in de samenleving over het leven in Meppel te benutten, zodat inwoners zich gehoord voelen en de kwaliteit van en het draagvlak voor beleid wordt vergroot. We hanteren in Meppel verschillende niveaus van participatie: **raadplegen**, **adviseren**, **coproduceren** en **meebeslissen**.

4.2.2 Participatie tot nu toe

Voor de projecten **wind**, **water**, **bedrijventerrein** en **energie-infrastructuur** hebben al diverse participatiemomenten plaatsgevonden, waarbij op sommige momenten de thema's gezamenlijk zijn behandeld. In onderstaande tabel worden de participatiemomenten weergegeven waarbij de gemeente Meppel betrokken was. Hierin zijn dus niet participatiestappen opgenomen van individuele stakeholders in eigen trajecten.

Project	Organisator	Activiteit	Wanneer	Doelgroep
Structuurvisie Omgevingsprogramma Noord IV	Gemeente Meppel	Meerdere bijeenkomsten en gespreken met inwoners in en rondom Noord IV **Doel**: raadplegen en adviseren	2022, 2023	Inwoners Noord IV, bedrijven en stakeholders uit Meppel

Omgevingsvisie Meppel	Gemeente Meppel	Meerdere bijeenkomsten, enquêtes, gesprekken en andere activiteiten. **Doel**: raadplegen	2022, 2023 en 2024	Inwoners, bedrijven, organisaties en ketenpartners
Noord IV	Gemeente Meppel	Informatiebijeenkomst in stadhuis over stand van zaken en ontwikkelingen in Noord IV. **Doel**: raadplegen	11 december 2024	Inwoners Noord IV
Wijziging omgevingsplan Industrie- en bedrijventerreinen	Gemeente Meppel, ICC Parkmanagement en ondernemersvereniging Nijeveen	Inloopbijeenkomst voor de totstandkoming van de Nota van uitgangspunten en ontbijt bijeenkomsten. **Doel**: raadplegen	2025	Bedrijven in de gemeente Meppel en andere belanghebbenden
Gezamenlijke verkenning windenergie met de samenwerking buurgemeenten en provincie	Gemeenten Meppel, De Wolden, Westerveld, Steenwijkerland en de provincie Drenthe	Bijeenkomst in buurthuis over het plan van aanpak windenergie vanuit de samenwerking. **Doel**: raadplegen en adviseren	13 mei 2025	Ketenpartners en stakeholders
Noord IV	Gemeente Meppel, het waterschap WDOD, Tennet en Enexis	Informatie-bijeenkomst in bedrijfsruimte over stand van zaken en ontwikkelingen in Noord IV. **Doel**: raadplegen	25 juni 2025	Inwoners Noord IV

Tabel 4.1 Georganiseerde participatiebijeenkomsten

4.2.3 Vervolg

Voor de thema's bedrijventerreinen, wind, water en energie-infrastructuur geldt dat ieder spoor zich op dit moment in een andere fase bevindt, waardoor ook de benodigde vorm van participatie per spoor verschilt. In de onderstaande paragraaf worden per thema de te volgen participatiestappen toegelicht, evenals de activiteiten die we gezamenlijk met de opgaven zullen ondernemen.

Participatie vanuit alle opgaven

Sinds 2024 zijn we gestart met het twee keer per jaar organiseren van een informatiebijeenkomst voor de bewoners van Noord IV. Tijdens deze bijeenkomst worden alle opgaven (bedrijventerrein, water, wind en energie-infrastructuur) meegenomen en zijn naast Meppel ook het waterschap, TenneT en Enexis aanwezig.

- 13 januari 2026 organiseren we een volgende informatiebijeenkomst waarbij we de boodschap uit de vorige bijeenkomst meenemen; bewoners willen meer meepraten in plaats van enkel geïnformeerd worden. De inhoud:
    1. Toelichting update over de opgaven;
    2. In subgroepen uiteen en tafelgesprekken voeren over verschillende (nader te bepalen) onderwerpen en de opgaven.
- Deze reeks van bijeenkomsten gaan we ieder half jaar voortzetten. Hierdoor is de verwachting dat de volgende bijeenkomst medio 2026 wordt georganiseerd. De inhoud van deze bijeenkomst wordt dan nader bepaald.
- We gaan in gesprek met grondeigenaren.

Bedrijventerrein
Voor de wijziging van het Omgevingsplan voor de Industrie- en bedrijventerreinen heeft het college op 24 juni 2025 een participatieplan vastgesteld. Hierin is aangegeven hoe de participatie voor de Industrie- en bedrijventerreinen wordt vormgegeven. Dit participatieplan wordt gevolgd voor de wijziging van het Omgevingsplan.

Water
Voor de KRW-opgave is het waterschap bevoegd gezag. Zij hebben een projectteam hiervoor opgezet en zijn bezig met de inventarisatie van de verschillende projecten die binnen het stroomgebied van de Oude Vaart opgestart moeten worden en welke zich al in een verdere fase bevinden. Het komende jaar gaat het waterschap aan de slag met een schetsontwerp voor het gehele stroomgebied.

Zoals eerder benoemd moeten alle KRW-opgaven voor 2028 uitgevoerd zijn. Voor de Oude Vaart is het duidelijk dat deze deadline niet behaald gaat worden. Het waterschap heeft tijdens de bewonersbijeenkomst van 25 juni 2025 aangegeven dat de huidige planning is om in 2028 de uitvoering in te gaan. Of er voor Noord IV een versnelling plaats moet vinden in schetsontwerp of uitvoering is afhankelijk van de wensen binnen de gemeente.

Windenergie
Voor windenergie is een uitgebreide ruimtelijke voorbereiding noodzakelijk voordat de formele ruimtelijke procedure kan starten. De uitwerking van de ruimtelijke inpassing en de participatie van de omgeving vinden doorgaans plaats in de planologische fase, waarbij de initiatiefnemer de uitvoering verzorgt en het bevoegd gezag de regie voert. Voordat het project de planologische fase ingaat, waarbij de participatieverantwoordelijkheid bij het bevoegd gezag en de initiatiefnemer ligt, is het van belang om de omgeving continu te informeren en te raadplegen over het proces en het project. Omdat Meppel - voordat de provincie de ruimtelijke procedure gaat uitvoeren - zelf nog de locatiekeuze voor het zoekgebied wil bepalen met andere kaders en randvoorwaarden, is het belangrijk dat zij hierin zelf een principe besluit neemt en de omgeving daarbij betrekt. Daarnaast is het belangrijk voor de omgeving om hen vroegtijdig te informeren zodat het voor hen mogelijk is om bezwaren en kansen mee te geven aangaande het project.

- In het eerste kwartaal van 2026 organiseren participatiebijeenkomsten t.a.v. windenergie door gemeente Meppel:
- **Doel**: raadplegen en adviseren over het proces rondom het bijstellen van de zoeklocatie voor windenergie in Noord IV en hen betrekken bij het vormgeven van lokale beleidsuitgangspunten uitgangspunten voor wind.
- **Inhoud**:
    1. Toelichting op het proces en aanleiding. Uitleg over de relatie tussen de huidige zoekgebieden en de DON-West kabel. Ophalen van aandachtspunten, kansen en zorgen uit de omgeving;
    2. Mogelijke randvoorwaarden bespreken. Participanten kunnen hun voorkeuren en aandachtspunten aangeven;
    3. Terugkoppeling van opgehaalde reacties en uitleg over vervolgproces.
- **Doelgroep**: bewoners, ondernemers en andere belanghebbenden voor bewoners binnen een straal van 3 kilometer rondom Noord IV. Hiermee wordt aangesloten bij de aanpak van buurgemeenten, die eveneens een participatiecirkel van 3 kilometer rond hun gebied hanteren, waardoor er eenduidigheid in het gebied ligt.
- **Vorm bijeenkomst:** we organiseren meerdere bijeenkomsten voor kleinere groepen.

Bovenstaande dient in het eerste kwartaal van 2026 te zijn afgerond. Na deze fase wordt vastgesteld welke vervolgstappen op het gebied van participatie worden genomen. Dit is mede afhankelijk van de resultaten en output van bovenstaande sessie, uitkomsten van de samenwerking en afspraken die met de provincie Drenthe worden gemaakt aangaande de ruimtelijke procedure.

Vanuit de samenwerking windenergie met de buurgemeenten en de provincie Drenthe worden ook participatiebijeenkomsten georganiseerd. Dit is opgenomen in het plan van aanpak voor de volgende fase van de samenwerking windenergie, en wordt verder uit deze strategie gelaten.

4.2.4 Planning participatiebijeenkomsten voor alle opgaven

Project	Organisator	Activiteit	Wanneer	Doelgroep
Wijziging omgevingsplan industrie en bedrijventerreinen	Gemeente Meppel	Inloopbijeenkomst Overige bijeenkomsten in 2026 **Doel**: raadplegen en informeren	9 december 2025 N.t.b. in 2026	Belanghebbenden (met name bedrijven)
Noord IV	College	Informeren voortgang Noord IV **Doel**: raadplegen	11 december	Gemeenteraad Meppel
Noord IV	Gemeente Meppel, het waterschap	Informatiebijeenkomst over stand van zaken en ontwikkelingen in	13 januari 2026	Bewoners Noord IV

	WDOD, TenneT en Enexis	Noord IV **Doel**: raadplegen en adviseren		
Windenergie Meppel	Gemeente Meppel	Participatiebijeenkomst windenergie **Doel**: raadplegen en adviseren	Q1 2026	Bewoners, bedrijven en andere belanghebbenden in een straal van 3 km rondom Noord IV.
Gezamenlijke verkenning windenergie met de samenwerking buurgemeenten en provincie	Gemeenten Meppel, De Wolden, Westerveld, Steenwijkerland en de provincie Drenthe	Bijeenkomst t.a.v. ontwikkeling gezamenlijk beleid **Doel**: informeren en raadplegen	Q1 2026	N.t.b.
Noord IV	Gemeente Meppel, het waterschap WDOD, Tennet en Enexis	Informatiebijeenkomst over stand van zaken en ontwikkelingen in Noord IV **Doel**: raadplegen en adviseren	Q3 2026	Bewoners Noord IV
Noord IV	College	Informeren nieuwe gemeenteraad over ontwikkelgebied Noord IV **Doel**: raadplegen	Q3/Q4 2026	Gemeenteraad Meppel

Tabel 4.2 Planning participatiebijeenkomsten

5. Risico’s, planning en organisatie

5.1 Projectrisico’s

In deze paragraaf worden de risico’s in beeld gebracht voor de projecten.

Onderwerp	Wat	Omschrijving	Acties
Project	Financiën	De GREX voor Noord IV ziet alleen op het perceel dat in eigendom is van de gemeente (17 hectare)	Regels kostenverhaal voor de gronden die niet in eigendom zijn van de gemeente voor bedrijventerrein Noord IV
	Financiën	Noord IV is geen project. Daarom worden de benodigde middelen momenteel uit verschillende budgetten gehaald.	Na afronding van de acties van het komende half jaar, na vaststelling van het omgevingsplan en zodra er meer duidelijkheid is over de rol van de gemeente Meppel in de ontwikkeling van windenergie, wordt (indien nodig) projectbudget aangevraagd in de PPN 2027.
	Projectmatige structuur	Noord IV is geen project, maar bestaat uit deelprojecten. Daarom zit er geen projectleider op.	Er is een projectstructuur opgezet met adviseurs uit de teams Ruimte Initiatief, Duurzaam, Economie, Wijk- en dorpsgericht werken en Communicatie. In 2026 wordt de projectstructuur heroverwogen.
Voorkeursrecht Noord IV	Verlopen voorkeursrecht	Het voorkeursrecht op Noord IV loopt af op 28 september 2026	Sturen op planning Vaststelling omgevingsplan voor bedrijventerrein op 24 september 2026
Communicatie en participatie	Communicatie op orde brengen	Huidige informatievoorziening is onvoldoende. Hierdoor is de externe omgeving niet op de hoogte van dezelfde informatie	Inrichten webpagina Noord IV en nieuwsbrief
	Veel verschillende opgaven in hetzelfde gebied	Er komt veel op de bewoners van Noord IV af: veel opgaven en veel partijen	De bijeenkomsten in Noord IV worden gezamenlijk opgepakt met waterschap, provincie, TenneT en Enexis

	Bewoners Noord IV	Communicatie met bewoners van Noord IV voortzetten is belangrijk (ligt ook nog een motie op dit thema)	Bijeenkomsten organiseren. Voortgang wat we al deden in dit gebied Oppakken met de opgaven bedrijventerrein, water, wind en energie-infrastructuur
	Wind	Maatschappelijke impact is groot	Dit is breder dan alleen het gebied Noord IV. Participatietraject en communicatie goed uitlijnen met in de samenwerking met buurgemeenten en provincie. Op korte termijn neemt Meppel al stappen zodat de omgeving op de hoogte is.
Waterschap	Planning	Waterschap maakt geen duidelijke keuzes en hun planning is niet duidelijk	Gemeente gaat aan de slag met bedrijventerrein en wind, water is volgend. Er wordt met de wateropgave van het bedrijventerrein rekening gehouden met de geschatte ruimte voor de KRW-opgave

Tabel 5.1 Overzicht projectrisico's

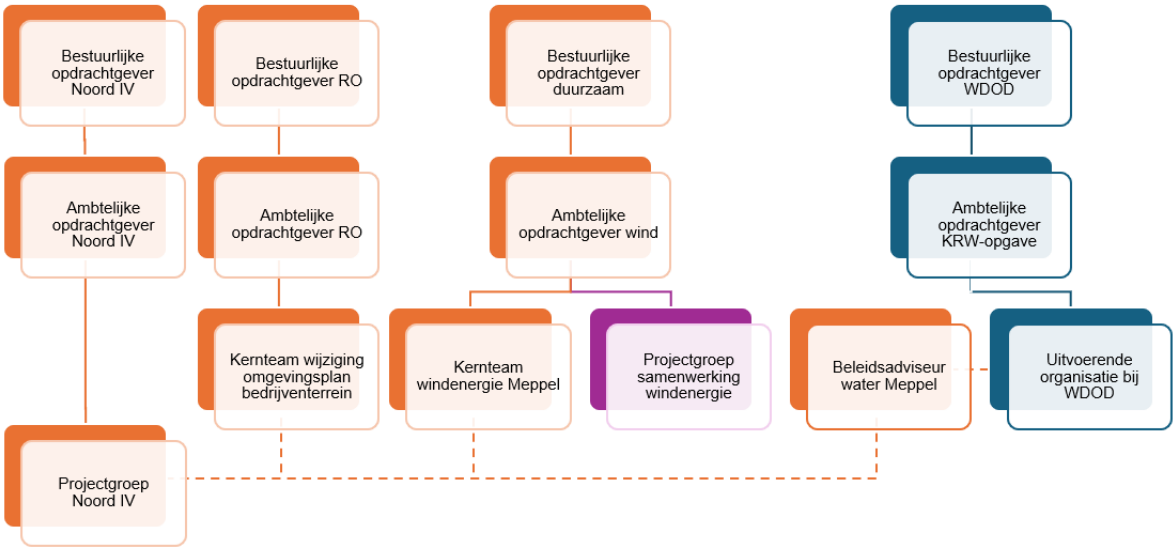
5.2 Werkstappen en planning

In onderstaande tabel staan de werkstappen, producten en de planning per werkstap/product globaal beschreven. In vetgedrukt staan de producten die opgeleverd gaan worden. De projecten kennen individueel nog meer gedetailleerdere planning.

Opgave	Omschrijving	Datum
Noord IV	Vaststellen **Strategie Noord IV** door college	December 2025
Noord IV	Afronding **stedenbouwkundige schets Noord IV**	Januari 2026
Omgevingsplan bedrijventerreinen	**Ontwerp wijziging omgevingsplan bedrijventerreinen** ter inzage **MER** naar Commissie m.e.r.	Begin tweede kwartaal 2026
Wind	Bijstellen **zoekgebied wind** in Noord IV en **voorwaarden en afspraken ruimtelijke procedure** met provincie Drenthe	Tweede kwartaal 2026
Samenwerking wind	Uitvoering plan van aanpak volgende fase samenwerking wind	2026
Omgevingsplan bedrijventerreinen	Vaststelling **wijziging omgevingsplan**	24 september 2026

Tabel 5.2 Overzicht werkstappen en planning

5.3 Projectstructuur

Bestuurlijk opdrachtgevers tot aan nieuwe bestuursperiode

- Noord IV: Klaas de Vries (portefeuille Economie)
- Wijziging Omgevingsplan bedrijventerreinen: Robin van Ulzen (portefeuille RO)
- Windenergie: Alfred Peterson (portefeuille Duurzaam)
- KRW-wateropgave: Waterschap Drents Overijsselse Delta

Ambtelijk opdrachtgevers

- Noord IV: teammanager Ruimte Initiatief
- Wijziging Omgevingsplan bedrijventerreinen: teammanager Ruimte Initiatief
- Windenergie: teammanager Duurzaam
- KRW-wateropgave: ambtelijke opdrachtgever Waterschap Drents Overijsselse Delta

Ambtelijk opdrachtnemers

- Kernteam wijziging Omgevingsplan bedrijventerreinen: projectleider en jurist omgevingsplan en Noord IV
- Kernteam windenergie en projectgroep samenwerking windenergie: beleidsadviseur wind

Projectgroep Noord IV

- Kartrekker kernteam wijziging Omgevingsplan bedrijventerreinen
- Kartrekker kernteam windenergie en projectgroep samenwerking windenergie
- Beleidsadviseur water en contactpersoon waterschap

- Overige interne projectgroepleden: adviseurs economie, grondzaken, stedenbouwkundige, wijkregisseur Noord IV, communicatie en beleidsadviseur fysieke leefomgeving
- Externe stakeholders: WDOD, TenneT, Enexis en de provincie Drenthe

5.3.1 Strategie projectstructuur

- Tot aan de gemeenteraadsverkiezingen de huidige structuur niet aanpassen
- Na de gemeenteraadsverkiezingen is de wens om één wethouder verantwoordelijk projectbestuurder te maken voor Noord IV en alle opgaven die in dit gebied vallen. Dit is nog nader te bepalen door het nieuwe college
- In 2026 wordt de projectstructuur en de benodigde financiering voor Noord IV opnieuw bekeken en aan de hand van verschillende scenario's. Het nieuwe college kan dan de projectstructuur heroverwegen en projectbudget aanvragen in de PPN 2027.

5.4 Financiën

In de programmabegroting is voor het komende jaar €70.000,- gereserveerd voor de ontwikkeling van windenergie. Dit bedrag, wordt gedekt uit de CDOKE-middelen, wordt deels ingezet voor de bijdrage van Meppel aan de samenwerking met buurgemeenten rondom windenergie en deels voor het inhuren van externe adviseurs met juridische en ruimtelijke expertise voor het traject wind op Noord IV. Daarnaast is er een aanvullend RES-budget van €32.273,- beschikbaar, dat deels kan worden besteed aan onderzoeken.

Een deel van de kosten, zoals het opstellen van de MER, voor het bedrijventerrein wordt uit het Omgevingswetbudget betaald. Diverse locatie specifieke onderzoeken voor Noord IV, zoals een ecologische quickscan of een verkeersonderzoek, vallen onder de GREX Noord IV.

De kosten voor onderzoeken, processen en de uitvoering van de wateropgave en de energie-infrastructuur liggen bij het waterschap, TenneT en Enexis. Meppel levert hierbij wel inzet in de vorm van capaciteit, doordat onze adviseurs deelnemen aan de projectgroepen die aan deze opgaven werken.

Na afronding van de wijziging van het omgevingsplan voor de bedrijventerreinen, zodra er meer duidelijkheid is over het vervolg van de samenwerking rondom windenergie, een mogelijk projectbesluit van de provincie Drenthe en de rol van de gemeente Meppel, wordt de financiële situatie opnieuw beoordeeld. Waar nodig wordt er financieel budget aangevraagd in PPN 2027.

Bijlage 1 Memo bevoegd gezag

1 INLEIDING

Provincie Drenthe en de gemeente Meppel werken aan een overzicht voor de planologisch-juridische inpassing en het bevoegd gezag van een windpark, toegespitst op de gemeente Meppel in het gebied Noord IV. Hiervoor zijn de provincie en de gemeente op zoek naar informatie over welke procedures gevolgd kunnen en moeten worden, welke instantie het bevoegd gezag is en wat de voor- en nadelen zijn van het doorlopen van de procedure door de provincie en/of de gemeente. Deze notitie geeft antwoord op deze vragen.

Windopgave in Meppel Noord IV
Noord IV is een ontwikkelgebied in Meppel. Dit gebied is kansrijk om verschillende opgaven een plaats te geven. In de toekomst ziet de gemeente dit als een hoogwaardig en duurzaam bedrijventerrein met windenergie. De ligging van het gebied is gunstig: direct grenzend aan de rand van Meppel (naast het bedrijventerrein Noord III dat in ontwikkeling is), nabij de aansluiting op de A32. Hiermee zal Noord IV een belangrijke schakel worden in de ruimte voor bedrijvigheid.

In september 2023 stelde de gemeenteraad de structuurvisie ‘omgevingsprogramma Noord IV’ vast. Uitgangspunt is het ontwikkelen van een bedrijventerrein in combinatie met windenergie en de wateropgave. Noord IV heeft een groene en landelijke uitstraling afgestemd op natuur- en landschapswaarden, vooral aan de randen ligt een robuuste groene rand. Aan de randen staan ook windturbines voor energieopwek ten behoeve van de RES-opgave 1.0. In de RES 1.0 heeft de gemeente Meppel zich gecommitteerd aan de ambitie om in 2030 een hoeveelheid van 0,102 TWh elektriciteit op te wekken door middel van windenergie. Deze ambitie staat gelijk aan 4 tot 6 grote windturbines van 5 MW per stuk. De verbinding tussen de windturbines en het bedrijventerrein is van groot belang. Hiermee wordt het bedrijventerrein direct aangesloten op het lokale energienetwerk.

Het terrein heeft een grote wateropgave. Het ligt in het beekdal van de Oude Vaart. De loop van de Oude Vaart moet voldoende ruimte krijgen via natuurvriendelijke oevers en er moet ruimte zijn voor waterberging. Ontwikkeling van de werklocatie en de wateropgave bieden kansen voor het versterken van het wandel- en fietsnetwerk in dit gebied.

Op dit moment worden de drie opgaven (bedrijventerrein, wind en water) in separate trajecten van elkaar ontwikkeld. De gemeente Meppel is reeds gestart met de voorbereiding van het wijzigen van het omgevingsplan ten aanzien van het bedrijventerrein. De wateropgave is de bevoegdheid van het waterschap. Voor de realisatie van windenergie moet een keuze worden gemaakt voor de te volgen ruimtelijke procedure en het bevoegd gezag om verdere stappen te kunnen maken.

Leeswijzer
Deze notitie heeft vijf hoofdstukken. Hoofdstuk 2 beschrijft in welke gevallen welke instantie bevoegd gezag is voor windparken. Hoofdstuk 3 beschrijft de (project)procedure voor zowel de provincie als de gemeente. In hoofdstuk 4 zijn de voor- en nadelen van de keuze voor provincie of gemeente beschreven.

2 BEVOEGD GEZAG VOOR WINDPARKEN

In de wet is bepaald welk bestuursorgaan het bevoegd gezag is voor de planologisch-juridische inpassing van windparken met een bepaalde omvang. In de huidige wetgeving is dit opgenomen in de Elektriciteitswet 1998. Vanaf 1 januari 2026 staat dit in de nieuwe Energiewet, die dan in werking treedt. Dit hoofdstuk beschrijft de situatie onder de Energiewet, omdat de procedure voor wind hoe dan ook onder die wet wordt opgestart.

Energiewet (vanaf 1 januari 2026)
De Energiewet vervangt delen van de huidige Elektriciteitswet 1998. Dit is ook het geval voor de aanwijzing van projecten waarvoor een projectbesluit door gedeputeerde staten (hierna: “GS”) verplicht is. Artikel 6.2 van de Energiewet bevat een aangepaste lijst van deze projecten. In artikel 6.2 lid 1 onder a is ‘de aanleg of uitbreiding van een windpark met een capaciteit van ten minste 15 MW maar minder dan 100 MW’ aangewezen.

Uitzonderingen
In de Energiewet is maar één geval opgenomen waarin GS kunnen afzien van het nemen van een projectbesluit. Dit kan wanneer naar het oordeel van GS besluitvorming door een gemeente het project kan versnellen of daaraan anderszins aanmerkelijke voordelen zijn verbonden, en het college van burgemeester en wethouders van de betreffende gemeente daarmee instemmen (lid 2). Overigens behouden GS wel de mogelijkheid om het initiatief inhoudelijk te beoordelen en eventueel af te wijzen.

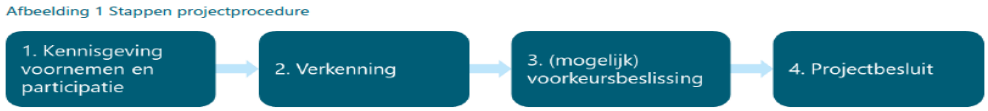
3 PROJECTPROCEDURE

Voor windparken tussen de 15 MW (Energiewet) tot 100 MW moet de provincie dus een projectbesluit vaststellen. Gezien Meppel een RES-ambitie voor windenergie heeft van 30 MW is het aannemelijk dat een toekomstig windpark in de gemeente Meppel binnen de reikwijdte van een projectbesluit valt. Voor de totstandkoming van een projectbesluit wordt de projectprocedure doorlopen. De verschillende stappen van de projectprocedure zijn vastgelegd in de wet.

Wanneer de gemeente bevoegd gezag is, kan het ook de stappen van de projectprocedure volgen. Dit resulteert dan niet in een projectbesluit maar in de wijziging van het omgevingsplan dat door de gemeenteraad wordt vastgesteld. Het college verleent vervolgens de omgevingsvergunning. Paragraaf 3.1 beschrijft de projectprocedure voor de provincie en paragraaf 3.2 die voor de gemeente.

Projectprocedure provincie

Procedure
Afbeelding 1 toont de stappen van de projectprocedure volgens de Omgevingswet. Deze stappen zijn onder de afbeelding toegelicht.

Afbeelding 1 Stappen projectprocedure

1. Kennisgeving voornemen en participatie
Bij een projectbesluit is een kennisgeving voornemen en participatie een verplichte stap voor het bevoegd gezag[3]. De kennisgeving beschrijft het voornemen om een verkenning uit te voeren naar de opgave in de fysieke leefomgeving. Ook moet de kennisgeving beschrijving op welke wijze burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen zullen worden betrokken.

2. Verkenning
Het bevoegd gezag voert een verkenning uit naar de aard van de opgave, de voor de fysieke leefomgeving relevante ontwikkelingen en de mogelijk oplossingen voor die opgave[4]. Als een milieueffectrapportage (m.e.r.) verplicht is voor het project, wordt deze in praktijk vaak gedurende de verkenning opgesteld. Het uitvoeren van een m.e.r. is verplicht bij een windpark met meer dan twintig turbines. Bij een windpark met drie of meer windturbines is sprake van een m.e.r.-beoordeling. Gelet op de windambitie van de gemeente Meppel, ligt het voor de hand dat er sprake is van een m.e.r.-plicht. Tijdens de verkenning wordt ook aan participatie gedaan.

3. (Mogelijk) Voorkeursbeslissing
Na de verkenning kan het bevoegd gezag een voorkeursbeslissing nemen, maar dit is niet verplicht. Of hiervan gebruik wordt gemaakt, wordt al aangegeven bij de kennisgeving van het voornemen (stap 1). In de voorkeursbeslissing legt het bevoegd gezag de uitkomst van de verkenning vast. Dit kan zijn:

- het uitvoeren van een project;
- een oplossing zonder project;
- een combinatie van de onderdelen a of b met de uitvoering van andere projecten; of
- het niet uitwerken van een oplossing[5].

Op de voorkeursbeslissing is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing. Eerst wordt dus een ontwerp zes weken ter inzage gelegd waarna de voorkeursbeslissing kan worden vastgesteld.

[3] Artikel 5.47 Omgevingswet.
[4] Artikel 5.48 Omgevingswet.
[5] Artikel 5.49 Omgevingswet.

4. projectbesluit

Op basis van de verkenning wordt het projectbesluit opgesteld. In dit geval zijn GS bevoegd voor het nemen van het projectbesluit. Het besluit geeft een juridische grondslag voor de uitvoering van een project, denk aan het wijzigen van de bestemming, het regelen van vergunningen of het doorvoeren van maatregelen. Een projectbesluit kan in bepaalde gevallen de omgevingsvergunning vervangen en is bedoeld voor complexe en vaak grootschalige project met impact op de leefomgeving. Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht is van toepassing op het nemen van een projectbesluit. Dit betekent dat een ontwerpprojectbesluit eerst 6 weken ter inzage wordt gelegd. Na verwerking van zienswijzen kan vervolgens een definitief besluit worden genomen. Er is rechtsbescherming in één instantie mogelijk bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Het projectbesluit bevat in ieder geval de volgende onderdelen:

- een beschrijving van het project;
- de voor de fysieke leefomgeving relevante permanente of tijdelijke maatregelen en voorzieningen om het project te realiseren;
- en de maatregelen die zijn gericht op het ongedaan maken, beperken of compenseren van de nadelige gevolgen van het project of van het in werking hebben of in stand houden daarvan voor de fysieke leefomgeving[6].

Daarnaast moet in het projectbesluit worden aangegeven hoe burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen bij de voorbereiding zijn betrokken (participatie) en wat de resultaten zijn van de uitgevoerde verkenning, waarbij in ieder geval wordt ingegaan op de door derden voorgedragen mogelijke oplossingen en de daarover door deskundigen uitgebrachte adviezen[7].

Het projectbesluit wijzigt altijd het omgevingsplan met de regels die nodig zijn voor het uitvoeren van het project[8]. Bij het projectbesluit toetst de provincie ook of wordt voldaan aan een evenwichtige toedeling van functies aan locaties[9].

Inspraak gemeente

Bij een projectbesluit dat door GS wordt vastgesteld hoeft de gemeente formeel geen instemming te geven. Artikel 5.53 Omgevingswet bepaalt daarnaast dat wanneer de uitvoering van een projectbesluit onevenredig wordt belemmerd door regels van de gemeente, die regels om dringende redenen buiten toepassing kunnen worden gelaten. Wel wordt de gemeente in de praktijk vaak om advies gevraagd. De provincie hoeft formeel dit advies echter niet op te volgen en kan dit naast zich neerleggen. Gebruikelijk in dit soort projecten is dat de gemeente deelnemer is aan de projectgroep die de procedure voor het windpark begeleidt en wordt het gemeentebestuur regelmatig op de hoogte gebracht van de stand van zaken.

---

[6] Artikel 5.6 Omgevingsbesluit.
[7] Artikel 5.51 Omgevingswet.
[8] Artikel 5.52 Omgevingswet.
[9] Door artikel 9.1 Besluit kwaliteit leefomgeving zijn de regels over de evenwichtige toedeling van functies aan locaties voor omgevingsplannen ook van toepassing op projectbesluiten.

Wijziging omgevingsplan door gemeente
De gemeente kan het projectbesluit niet inzetten als instrument. Wanneer GS afzien van een projectbesluit is de gemeente bevoegd om de ruimtelijke procedure te doorlopen en een besluit vast te stellen. Dit kan in de vorm van een wijziging van het omgevingsplan, hiervoor is de gemeenteraad bevoegd gezag. Of een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA), hiervoor is het college van burgemeester en wethouders het bevoegd gezag, de gemeenteraad heeft adviesrecht. Een wijziging van het omgevingsplan biedt t.o.v. een BOPA meer ruimte voor ingrijpende of structurele veranderingen in de ruimtelijke ordening en maakt het mogelijk om definitieve en langdurige maatregelen te treffen die breder kunnen worden toegepast. Deze procedure verhoogt de rechtszekerheid voor projecten die op langere termijn moeten voldoen aan de ruimtelijke eisen. Het proces is wel complexer en kan langer duren door de vereiste consultaties, goedkeuringen, onderzoeken, het betrekken van diverse stakeholders en vereist vaak meer gedetailleerde plannen en studies.

Vanwege het maatschappelijk belang en de verwachte impact van een windpark in Meppel ligt het voor de hand dat de gemeenteraad een wijziging van het omgevingsplan vaststelt. De BOPA blijft daarom in deze memo buiten beschouwing.

Gemeentelijk project van publiek belang
De gemeente kan voor de wijziging van het omgevingsplan de projectprocedure voor een gemeentelijk project van publiek belang volgen. Door de gemeente moet dan wel onderbouwd worden dat er sprake is van een publiek belang, bijvoorbeeld door beleidsdocumenten zoals een omgevingsvisie of programma. Ook hier worden de stappen van *1. kennisgeving voornemen en participatie*, *2. verkenning* en 3 (mogelijke) voorkeursbeslissing gevolgd[10].

Het doorlopen van deze procedure door de gemeente heeft een aantal voordelen:
- het uitvoeren van een verkenning kan helpen als de gemeente nog niet precies weet hoe ze een bepaalde opgave in de fysieke leefomgeving wil aanpakken, en verschillende oplossingen wil afwegen;
- inwoners, bedrijven, organisaties en bestuursorganen worden al in de verkenningsfase betrokken bij een project, wat een groter draagvlak kan opleveren.

Inspraak provincie
Voordat de gemeente de ruimtelijke procedure kan opstarten dient de provincie te besluiten geen projectbesluit te nemen. GS zijn hierin bevoegd. Als de gemeente een ruimtelijke procedure opstart blijft de provincie wel nauw betrokken. Daarnaast krijgt de provincie de mogelijkheid om tijdens de procedure een overlegreactie en een zienswijze in te dienen op de (voor)ontwerpwijziging van het omgevingsplan. Afstemming met de provincie om haar belangen te behartigen is sowieso altijd belangrijk. De provincie bewaakt namelijk belangen uit de provinciale omgevingsvisie, de Drentse kernkwaliteiten (natuur, landschap,

[10] Artikel 5.55 Omgevingswet.

cultuurhistorie, archeologie, aardkundig erfgoed en stilte) infrastructuur en energiebeleid (waaronder RES-doelstellingen) en waterbeheer.

Proceduretijd
Op grond van artikel 16.87 Omgevingswet is de versnelde beroepsprocedure van toepassing op de wijziging van het omgevingsplan wanneer de procedure van artikel 5.55 Omgevingswet wordt gevolgd. Beroep is mogelijk in één instantie en gaat rechtstreeks naar de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. De Afdeling moet bij een beroep, net als bij een projectbesluit, binnen zes maanden na ontvangst van het verweerschrift beslissen.

4 VOOR- EN NADELEN VAN BESLUIT PROVINCIE OF GEMEENTE

Voor windparken met een capaciteit tussen de 15 MW (Energiewet) en 100 MW zijn zoals aangegeven GS het bevoegd gezag. Wanneer zij van mening zijn dat besluitvorming door een gemeente het project kan versnellen of dit andere aanmerkelijke voordelen heeft, kan de bevoegdheid overgedragen worden aan de gemeente. Hier moet het college van burgemeester en wethouders van de betreffende gemeente wel eerst mee instemmen.

Hieronder zijn mogelijke voor- en nadelen van het bevoegd gezag bij de provincie of de gemeente opgenomen.

Voordelen bevoegd gezag bij de provincie Drenthe:

1. **Provinciale regie bij gebrek aan lokale steun:** De provincie kan een project mogelijk maken, ook als de gemeente dit onwenselijk vindt. Dit maakt het mogelijk om provinciale of bovenlokale doelstellingen te verwezenlijken, ook bij beperkte lokale steun.
2. **Sturing op eenduidigheid:** De provincie kan beter sturen op samenhang en eenduidigheid in de ontwikkeling van windparken binnen dezelfde regio. Momenteel voert gemeente De Wolden een verkenning uit naar windenergie in het gebied Ruinerwold Noord, op enkele kilometers afstand van het plangebied van Meppel in Noord IV. Dit kan in de toekomst leiden tot twee afzonderlijke windparken die redelijk dicht bij elkaar liggen met als risico een gebrek aan onderlinge samenhang of een versnippering in aanpak waarbij iedere gemeente eigen procedures en participatievormen toepast.
3. **Financiële middelen:** De provincie beschikt over meer financiële middelen dan de gemeente om externe expertise in te schakelen voor complexe ruimtelijke procedures.
4. **Integrale belangenafweging van bovenlokale en regionale belangen:** Windenergieprojecten overstijgen vaak de grenzen van één gemeente. Aspecten zoals landschap, netcapaciteit, luchtvaartveiligheid en uitzicht raken meerdere gemeenten of regio's. Op provinciaal niveau is er ruimte voor een meer integrale afweging van belangen die gelden in de hele provincie of regio, waarbij verschillende beleidsdoelen in samenhang kunnen worden beoordeeld. Een gemeente kan in haar besluitvorming moeite hebben om deze bovenlokale belangen voldoende mee te wegen.

Nadelen bevoegd gezag bij de provincie Drenthe:

1. **Beperkt lokaal draagvlak:** Er bestaat een risico op beperkt lokaal draagvlak. Wanneer besluiten als ‘van bovenaf opgelegd’ worden ervaren, kan dit leiden tot het gevoel onder inwoners dat hun inbreng weinig invloed heeft gehad.
2. **Gemeente heeft beperkte lokale invloed en regie:** Wanneer de provincie het voortouw neemt in de besluitvorming, heeft de gemeenteraad geen doorslaggevende stem in de locatie en inrichting van een windpark. Dit kan botsen met de lokale visie, andere ruimtelijke ambities of bestaand gemeentelijk beleid. Daarnaast zijn de sturingsmogelijkheden van zowel raad als college beperkt, terwijl zij wel het eerste aanspreekpunt zijn voor inwoners. Dit kan leiden tot verwarring over verantwoordelijkheden en spanningen in de bestuurlijke verhoudingen, vooral wanneer inwoners de gemeente aanspreken op besluiten die buiten haar invloedssfeer tot stand zijn gekomen.

Voordelen bevoegd gezag bij de gemeente Meppel:

1. **Geen gemeentegrensoverschrijdend project:** Bij gemeentegrensoverschrijdende projecten biedt de provincie de mogelijkheid om via één gezamenlijke procedure, zoals een projectbesluit, te werken. In het geval van windpark Meppel Noord IV is hiervan geen sprake; het project ligt volledig binnen de grenzen van de gemeente Meppel. Het is dan ook gebruikelijk dat gemeenten in dergelijke gevallen zelf het initiatief nemen en de procedure binnen hun eigen grondgebied uitvoeren, omdat zij het meest vertrouwd zijn met de lokale situatie en verantwoordelijk zijn voor het omgevingsplan.
2. **Betere aansluiting bij de lokale context en ervaring in participatie:** De gemeente heeft doorgaans meer zicht op de lokale situatie en heeft kortere lijnen met de lokale gemeenschap. Hierdoor is zij beter in staat om een effectief participatieproces te organiseren dat aansluit bij de behoeften van de omgeving. Participatie is normaal gesproken ook een verantwoordelijkheid van een gemeente en niet van een provincie. De provincie heeft hierin doorgaans minder ervaring in, wat de effectiviteit van de participatie kan beïnvloeden.
3. **Meer ervaring in wijziging omgevingsplannen:** Gemeenten beschikken over het algemeen over bredere ervaring met planologische procedures, zoals het wijzigen van een omgevingsplan. Zowel de gemeente Meppel als de provincie Drenthe heeft geen ervaring met het uitvoeren van ruimtelijke procedures voor grootschalige windenergie. In de provincie zijn bestaande windparken tot nu toe gerealiseerd onder regie van het Rijk of door andere gemeenten.

Nadelen bevoegd gezag bij de gemeente Meppel:

1. **Groter risico op lokaal verzet:** Gemeenten worden vaker geconfronteerd met weerstand vanuit de lokale gemeenschap. Dit vergroot het risico dat projecten politiek gevoelig worden, vertragen of zelfs stilvallen.
2. **Risicodragend investeren kan onder druk komen te staan:** Wanneer de gemeente optreedt als zowel initiatiefnemer (ontwikkelaar) als beoordelend bevoegd gezag, ontstaat er een dubbelfunctie die kan leiden tot rolverwarring. Dit brengt risico’s met zich mee voor de objectiviteit, transparantie en publieke acceptatie van het proces. Deze risico's kunnen worden gemitigeerd met de juiste maatregelen. Het is niet ongebruikelijk dat een gemeente zowel initiatiefnemer als ontwikkelaar is bij grootschalige energieprojecten (voorbeeld zonnepark in Midden-Drenthe).